

WYDZIAŁ 1
Podm. 56316

Publikacja dofinansowana przez
Wyższą Szkołę Umiejętności Społecznych w Poznaniu

© Copyright by Jerzy Mikułowski Pomorski and Towarzystwo Autorów
i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS, Kraków 2006

ISBN 83-242-0445-8
TAWPN UNIVERSITAS

Redakcja
Edyta Podolska-Frej

Projekt okładki i stron tytułowych
Sepielak

SPIS TREŚCI

Wstęp	11
-----------------	----

POZDZIAŁ 1. KOMUNIKACJA KULTUROWA

1. Pojęcie	17
1.1. Kulturowość i kulturalność 18 – 1.2. Komunikacja kulturowa 19 – 1.3. Formy 21	
2. Komunikacja i jej nawiązanie	23
3. Komunikacja jako spotkanie.	28
4. Jakie są granice komunikacji?	33
4.1. Milczenie i bezruch – na granicy komunikacji 35	
5. Aktualne problemy komunikacji kulturowej	39
5.1. Autentyczność 39 – 5.2. Zmiany tożsamości 40 – 5.3. Wielokulturowość i pomiędzykulturowość 43 – 5.4. Zmiana ludzkiego interfejsu 44	

POZDZIAŁ 2. MIĘDZYNARODOWOŚĆ JAKO PŁASZCZYZNA KOMUNIKACJI

1. Międzynarodowość: zmiana perspektywy	47
2. Międzynarodowość: dwie jej postaci	48
3. Międzypaństwowość czy międzykulturowość? Komunikowanie międzynarodowe jako czynnik stosunków międzynarodowych	53
4. Transgraniczność fizyczna i kulturowa.	57
5. Rola obywatela: dyplomacja obywatelska	58
6. Komunikowanie polityczne	62

7. Komunikowanie międzynarodowe	63
8. Wielokulturowość a międzynarodowość	71
9. Komunikacja międzykulturowa	73
9.1. Źródła 73 – 9.2. Pojęcie 74 – 9.3. Wiedza interdyscyplinarna 76 –	
9.4. Cele nauki o komunikacji międzykulturowej 77 – 9.5. Pośądzenia	
o brak obiektywizmu 79	

ROZDZIAŁ 3. EWOLUCJA MODELI KOMUNIKACJI I KOMUNIKOWANIA

1. Tradycyjne modele komunikacji	83
2. Późniejsze modele komunikowania	88
3. Społeczne funkcje komunikowania.	90
4. Potrzeba zmiany modelu komunikacji	93
5. Zmiany zachodzące w poszczególnych składnikach	
modeli tradycyjnych	95
6. Nowe spojrzenia na akt komunikacji.	110

ROZDZIAŁ 4. KOMUNIKOWANIE W ZMIENIAJĄCYM SIĘ SPOŁECZEŃSTWIE

1. Źródła wiedzy o komunikacji międzynarodowej	115
2. Najważniejsze amerykańskie badania nad mediami	117
2.1. Wpływ filmu na dzieci – <i>The Payne Fund Studies</i> 118 –	
2.2. Audycja radiowa wywołuje panikę 120 – 2.3. Media wpływają na	
wyborców 122 – 2.4. Filmy motywują żołnierzy 124 –	
2.5. Obiektywne prawa perswazji 126 – 2.6. Wpływ innych ludzi 130 –	
2.7. Komunikowanie jako pogłoska – <i>Projekt Revere</i> 133 –	
2.8. Komiksy zagrażają dzieciom 136 – 2.9. Telewizja w życiu dzieci 137 –	
2.10. Media i przemoc 142 – 2.11. Telewizja i społeczne zachowanie: „Raport	
Naczelnego Lekarza Kraju” 144 – 2.12. Ustanowienie porządku dziennego	
(<i>Agenda setting</i>) 147 – 2.13. Telewizja: przemoc i prospołeczne zachowania 150 –	
2.14. Telewizja kształtuje społeczeństwo 151	
3. Badania nad mediami wyrażają społeczną zmianę.	153

ROZDZIAŁ 5. ROLA ZMYŚŁÓW W PROCESIE KOMUNIKACJI

1. Pierwotny poziom kulturowy	157
2. Orientacja proksemiczna – miejsce w przestrzeni	159
3. Dotyk	163
4. Smak	168
5. Węch	171
6. Słuch	173
7. Wzrok. Przekaz wizualny	178

ROZDZIAŁ 6. KULTURA I JEJ MIEJSCE W KOMUNIKACJI LUDZKIEJ

1. Kultura a jednostka	196
2. Kultura i cywilizacja	200
3. Obecność świata materialnego i świata duchowego w kulturze.	205
4. Kultura jako nastawienie na wartości.	208
5. Kultura jako komunikacja.	216
6. Fragmentaryzacja społeczna	219

ROZDZIAŁ 7. KULTUROWE POSTACIE KOMUNIKACJI

1. Style poznawcze	225
2. Język	228
3. Style komunikacji.	229
4. Ramowanie medialne	232

4.1. Dobór słów i ich użycie 234 – 4.2. Użycie zaimka 234

5. Metafora	236
-----------------------	-----

5.1. Naukowa metaforyka narodowa 238

6. Gatunki	241
----------------------	-----

6.1. *Western jako gatunek* 242 – 6.2. *Medialna informacja i propaganda jako gatunki przekazów* 244 – 6.3. *Zagraniczne pielgrzymki papieskie w telewizji RAI. Przykład tworzenia się gatunku* 251

7. Dyskurs	253
----------------------	-----

ROZDZIAŁ 8. TYPY KULTUR NARODOWYCH W PERSPEKTYWIE KOMUNIKACJI

1. Charakter społeczny i charakter narodowy	261
---	-----

1.1. *Proces socjalizacji jako mechanizm tworzenia się charakteru społecznego* 264 – 1.2. *Charakter społeczny a cechy wrodzone* 271 – 1.3. *Czym jest charakter społeczny?* 275

2. Analiza kultur: dominacja – współlistnienie – współpraca	278
---	-----

2.1. *Kultura zachodnia i kultura wschodnia* 282 – 2.2. *Konfucjański syndrom kulturowy* 285 – 2.3. *Ponadkulturowa współpraca* 288

3. Typy kultur według Geerta Hofstedeego.	291
---	-----

3.1. *Kultury wysokiego i niskiego kontekstu* 292 – 3.2. *Dystans wobec władzy* 293 – 3.3. *Indywidualizm wobec kolektywizmu* 296 – 3.4. *Męskość wobec żeńskości* 298 – 3.5. *Unikanie niepewności* 300 – 3.6. *Zorientowanie na cele bliskie i na cele odległe* 305

4. Typy kultur według Alfonsa Trompenaarsa.	306
---	-----

4.1. *Uniwersalizm wobec partykularyzmu* 307 – 4.2. *Indywidualizm wobec kolektywizmu* 309 – 4.3. *Kultury neutralne i emocjonalne* 310 – 4.4. *Kultury konkretności i kultury rozproszenia* 311 – 4.5. *Orientacja na osiągnięcia i orientacja na przypisanie* 313

ROZDZIAŁ 9. EUROPEJCZYCY W ŚWIECIE WYMIARÓW KULTURY

1. Wstęp	315
--------------------	-----

2. Źródła różnicowań.	316
-------------------------------	-----

3. Inteligencja a różnice zamożności	322
--	-----

4. Narody europejskie w świetle ustaleń Geerta Hofstedeego	325
--	-----

5. Kontekst	329
-----------------------	-----

6. Preferencje kulinarne	329
------------------------------------	-----

7. Narody europejskie w świetle badań nad metaforami kulturalnymi. Metafory narodów europejskich	332
--	-----

7.1. *Metafora kultury polskiej* 336

8. Przykłady dwu narodów europejskich	340
---	-----

8.1. *Duńczycy jako przykład kultury narodowej* 340 – 8.2. *Duńczycy a inni Skandynawowie* 343 – 8.3. *Polacy* 344

ROZDZIAŁ 10. OD SPOTKANIA KULTUROWEGO DO WIELOKULTUROWOŚCI

1. Spotkanie międzykulturowe	355
--	-----

2. Podejście emiczne i etyczne	360
--	-----

3. Obcy	361
-------------------	-----

4. Dzieci trzeciej kultury.	369
-------------------------------------	-----

4.1. *Dzieci trzeciej kultury i ich świat* 369 – 4.2. *Osobowość dzieci trzeciej kultury* 375 – 4.3. *Umiejętności praktyczne dzieci trzeciej kultury* 377 – 4.4. *Problemy dzieci trzeciej kultury* 378

Zakończenie	383
-----------------------	-----

Literatura	387
----------------------	-----

Indeks nazwisk	399
--------------------------	-----